

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 531/2023-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a zo sudcov Ivana Fiačana a Petra Molnára (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Kremnické vrchy pre život, občianske združenie**, Bartošova Lehôtka 170, IČO 42 396 557, zastúpeného Mgr. Evou Kováčechovou, advokátkou, Komenského 21, Banská Bystrica, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Sžik/3/2020 z 24. mája 2023 takto

rozhodol:

1. Ústavnú sťažnosť **prijíma** na ďalšie konanie v celom rozsahu.
2. **Odkladá** právoplatnosť IV. výroku rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Sžik/3/2020 z 24. mája 2023 do právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci samej.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. septembra 2023 domáha vyslovenia porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „NSS“) sp. zn. 10Sžik/3/2020 z 24. mája 2023 (ďalej len „rozsudok NSS“). Navrhuje, aby ústavný súd napadnutý rozsudok vo výroku IV zrušil a vec vrátil najvyššiemu správne súdu na ďalšie konanie. Žiada tiež o náhradu trov právneho zastúpenia v plnom rozsahu.
2. Z odôvodnenia ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 23S/22/2019-124 z 11. decembra 2019 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) zrušil rozhodnutie Hlavného banského úradu č. 44-1337/2018 z 13. novembra 2018 a rozhodnutie Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici č. 24-881/2017 z 21. marca 2017, ktorými banské úrady odmietli sťažovateľovi prístupniť informácie na základe jeho žiadosti

podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov.

3. Proti rozsudku krajského súdu podal kasačnú sťažnosť žalovaný Hlavný banský úrad, a to z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“). Kasačnú sťažnosť podala aj osoba zúčastnená na konaní (obchodná spoločnosť REGOS s. r. o.) z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f), g) a h) SSP.

4. Najvyšší správny súd rozsudkom sp. zn. 10Sžik/3/2020 z 24. mája 2023 rozhodol jednotlivými výrokmi takto:

I. Rozsudok krajského súdu č. k. 23S/22/2019-124 z 11. decembra 2019 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

II. Návrhy na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti zamietol.

III. Žalovanému sa nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal.

IV. Osobe zúčastnenej na konaní priznal nárok na náhradu trov kasačného konania voči žalobcovi.

5. Sťažovateľ namieta porušenie svojich označených práv výlučne vo vzťahu k IV. výroku rozsudku najvyššieho správneho súdu, ktorým rozhodol o nároku osoby zúčastnenej na konaní na náhradu trov kasačného konania voči žalobcovi (sťažovateľovi).

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Podľa názoru sťažovateľa je rozsudok NSS vo IV. výroku o náhrade trov konania arbitrárny a najvyšší správny súd ústavne nesúladným výkladom a aplikáciou nesprávnych ustanovení Správneho súdneho poriadku dospel k nezákonnému záveru.

7. Sťažovateľ uvádza, že NSS odôvodnil IV. výrok rozsudku poukazom na § 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 SSP. Kým odkaz na § 467 ods. 1 SSP má podľa neho svoje opodstatnenie, odkaz na § 167 ods. 1 SSP je nesprávny a absurdný, nevzťahuje sa na prejednávanú vec, keďže podľa § 167 ods. 1 SSP správny súd prizná žalobcovi voči žalovanému právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania, ak mal žalobca vo veci celkom alebo sčasti úspech. Posudzovaný prípad sa však nevzťahuje na túto situáciu, lebo kasačný súd neposudzoval právo na náhradu trov konania úspešnému žalobcovi voči neúspešnému žalovanému, ale osobe zúčastnenej na konaní voči neúspešnému žalobcovi – sťažovateľovi.

8. Sťažovateľ argumentuje, že podmienky priznania náhrady trov konania osobe zúčastnenej na konaní neupravuje § 167 ods. 1 SSP, ale § 169 SSP, na ktorý namietaný rozsudok vôbec neodkazuje. Osoba zúčastnená na konaní má právo na náhradu trov konania, ktoré jej vznikli v súvislosti so splnením povinnosti, ktorú jej uložil správny súd. Rozhodnutie kasačného súdu o trovách konania ide v tomto bode podľa názoru sťažovateľa *contra legem*, keďže kasačný súd osobe zúčastnenej na konaní neuložil žiadnu povinnosť, s ktorou by súvisel nárok na náhradu trov konania, preto nemohol ani rozhodnúť o náhrade trov konania, ktoré vznikli v súvislosti s plnením povinnosti. Z relevantnej časti odôvodnenia rozsudku NSS nevyplýva, že by si osoba zúčastnená na konaní uplatnila nárok z dôvodov hodných osobitného zreteľa na náhradu ďalších trov konania.

9. Sťažovateľ zastáva názor, že NSS okolnosti priznania nároku na náhradu trov konania vôbec neskúmal, aplikoval iné – nesprávne ustanovenie Správneho súdneho poriadku a dospel k nesprávnemu záveru, ktorým zasiahol do jeho označených práv, keď osobe zúčastnenej na konaní priznal nárok na náhradu trov konania voči sťažovateľovi, hoci pre to neboli splnené zákonom stanovené a predvídateľné dôvody. Rozhodnutie NSS považuje za „*absolútne arbitrárne a nepreskúmateľné pre úplnú absenciu dôvodov*“.

10. Sťažovateľ poukazuje na § 467 ods. 3 SSP, podľa ktorého ak kasačný súd zruší rozhodnutie správneho súdu a vec mu vráti na ďalšie konanie, správny súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania. Kasačný súd teda nebol oprávnený vôbec rozhodovať o nároku na náhradu trov kasačného konania, čím podľa sťažovateľa došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy – práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi.

11. Dôsledkom IV. výroku rozsudku NSS je podľa sťažovateľa neprijateľný zásah do jeho majetkovej sféry. Takýto zásah do vlastníckeho práva považuje za neprimeraný a nespĺňajúci základné atribúty možného obmedzenia vlastníckeho práva, ako ich stanovuje ústava alebo dodatkový protokol, keďže k obmedzeniu vlastníckeho práva nedošlo na základe zákona, ale v priamom rozpore s ním.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

13. Ústavný súd zistil, že sú splnené všetky ústavné a zákonné predpoklady na prijatie ústavnej sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie, pričom otázku opodstatnenosti tvrdení v nej obsiahnutých bude potrebné posúdiť v konaní vo veci samej, a preto ústavnú sťažnosť prijal na ďalšie konanie (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde) (bod 2 výroku).

14. V ďalšom konaní bude ústavný súd predovšetkým skúmať ústavnoprávnu udržateľnosť napadnutého rozsudku v jeho IV. výroku, ako aj to, či vo veci sťažovateľa nedošlo k takej interpretácii vo veci aplikovaných právnych noriem, ktorá by znamenala porušenie jeho práv.

15. V konaní o ústavnej sťažnosti ústavný súd následne rozhodne aj o ďalších požiadavkách sťažovateľa uplatnených v petite ústavnej sťažnosti.

IV.

Odklad právoplatnosti

16. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti navrhol odloženie vykonateľnosti IV. výroku napadnutého rozsudku NSS. Tento návrh odôvodnil tým, že bez odloženia vykonateľnosti IV. výroku napadnutého rozsudku bude toto rozhodnutie podkladom na rozhodnutie správneho súdu,

ktorý v novom konaní určí už len výšku trov konania podľa vyčíslenia osoby zúčastnenej na konaní, pričom sťažovateľ už nebude mať možnosť napadnúť právny základ rozhodnutia o náhrade trov konania a bezprostredný výkon by pre neho znamenal nenapraviteľnú škodu.

17. Podľa § 129 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na návrh sťažovateľa odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak by právnymi následkami napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu hrozila závažná ujma a odloženie vykonateľnosti nie je v rozpore s verejným záujmom.

18. Podľa § 232 ods. 1 Civilného sporového poriadku vykonateľnosť je vlastnosť súdneho rozhodnutia ukladajúceho povinnosť plniť, ktorá spočíva v možnosti jeho priamej a bezprostrednej vynútiteľnosti zákonnými prostriedkami. Vo vzťahu k IV. výroku napadnutého rozsudku NSS možno uviesť, že nedisponuje vlastnosťou vykonateľnosti, pretože ním nie je uložená povinnosť plniť. Za týchto okolností pre dosiahnutie účelu § 129 zákona o ústavnom súde ústavný súd dospel k názoru o potrebe extenzívneho výkladu pojmu „odklad vykonateľnosti právoplatného rozhodnutia“, t. j. ako odloženia uplatňovania právnych účinkov napadnutého právoplatného rozhodnutia aj v prípade, keď toto rozhodnutie nie je vykonateľné v civilnoprocesnom zmysle (pozri tiež uznesenie o prijatí II. ÚS 203/2021, podobne aj II. ÚS 350/2021, uznesenie o prijatí II. ÚS 453/2023). Takémuto výkladu svedčí aj časť textu § 129 za čiarkou („ak by právnymi následkami napadnutého právoplatného rozhodnutia...“ – teda nie nevyhnutne jeho núteným výkonom – „... hrozila závažná ujma...“).

19. Ústavný súd po posúdení procesnej situácie v predmetnej veci a dôvodov, ktorými sťažovateľ odôvodnil návrh na odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku, konštatuje, že návrhu na odloženie vykonateľnosti/právoplatnosti IV. výroku napadnutého rozsudku NSS je potrebné vyhovieť (bod 2 výroku).

20. Ústavný súd prihliadol na dôvody uvedené sťažovateľom a s nimi spojenú hrozbu závažnej ujmy. Súčasne neidentifikoval žiaden verejný záujem, ktorý by mohol byť v dôsledku odkladu právoplatnosti IV. výroku napadnutého rozsudku ohrozený.

21. Ústavný súd súčasne poukazuje na to, že odloženie právoplatnosti IV. výroku napadnutého rozsudku NSS možno charakterizovať ako rozhodnutie dočasné a predbežné a vyhovením alebo nevyhovením takémuto návrhu ústavný súd nijako neprejudikuje konečné rozhodnutie o ústavnej sťažnosti (I. ÚS 30/09, I. ÚS 394/2020, I. ÚS 280/2021).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. novembra 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu